

NOWELIZACJA USTAWY – PRAWO O MIARACH, REFORMA GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR (GUM)

I. DIAGNOZA PROBLEMU

Technologie pomiarowe leżą u podstaw rozwoju w niemal wszystkich obszarach współczesnej gospodarki (np. nano- i biotechnologie, medycyna, energetyka, ochrona środowiska, techniki satelitarne, wojskowość). W państwach wysoko rozwiniętych za ich rozwój są odpowiedzialne przede wszystkim tzw. narodowe instytuty metrologiczne, które są liderami innowacji i postępu technologicznego.

GUM, jako polska narodowa instytucja metrologiczna nie prowadzi prac naukowych i badawczych, ani nie realizuje transferu technologii do przemysłu. Taki stan przekłada się na niski poziom innowacyjności i konkurencyjności polskiego przemysłu, który nie ma partnera w zakresie rozwijania szeroko rozumianych technologii pomiarowych. GUM koncentruje się na rutynowych zadaniach związanych z kalibracjami urządzeń pomiarowych, co wynika z jego natury jako organu administracji państwowej o typowo urzędowej strukturze, formie prawnej i zadaniach.

Trójszczeblowa, sztywna struktura terenowej administracji miar (GUM, 9 okręgowych i 58 obwodowych urzędów miar) utrudnia elastyczne gospodarowanie zasobami infrastrukturalnymi, ludzkimi i finansowymi, co wpływa niekorzystnie na efektywność obsługi klientów.

II. PROPONOWANE ROZWIĄZANIA

Proponuje się reorientację zadań narodowej instytucji metrologicznej – GUM, polegającą na nadaniu podstawowej roli zadaniom związanym ze **wspieraniem i inspirowaniem rozwoju krajowego przemysłu**, a także prowadzeniem oraz koordynowaniem prac naukowych i badawczo-rozwojowych w obszarze technologii pomiarowych.

Projekt zakłada również stworzenie mechanizmów perspektywicznego planowania działalności GUM w ścisłym powiązaniu ze **strategicznymi celami polskiego państwa i interesami polskich przedsiębiorstw przemysłowych** poprzez:

- wprowadzenie instrumentów strategicznego planowania działań GUM i sprawozdawczości z wykonania planów,
- utworzenie Rady Metrologii, odpowiedzialnej za nadzór merytoryczny nad GUM, skupiającej przedstawicieli przemysłu, nauki i instytucji państwowych zaangażowanych w kwestie metrologii (np. Polskie Centrum Akredytacji, Wojskowe Centrum Metrologii).

Reforma struktury administracji terenowej polegać będzie na przekształceniu urzędów obwodowych w wydziały zamiejscowe urzędów okręgowych. Zmiana ta ma na celu umożliwienie bardziej efektywnego i elastycznego gospodarowania zasobami infrastrukturalnymi, ludzkimi i finansowymi w ramach struktury okręgowej (możliwość pewnej specjalizacji wydziałów zamiejscowych, czasowego delegowania pracowników do kontroli podmiotów gospodarczych działających na obszarze innych wydziałów, stosownie do faktycznego i aktualnego zapotrzebowania na czynności metrologiczne).

Jednocześnie będą trwały prace analityczne nad głębszą reformą strukturalną GUM.

III. SPODZIEWANY EFEKT

Polski przemysł zyska partnera w polskim państwie pod postacią instytucji, która ma dostęp do unikalnej wiedzy technologicznej, i której **statutowym zadaniem jest wspieranie przemysłu w różnych formach** – instytucję, która będzie zobligowana dzielić się swoim know-how z przemysłem, odpowiadać na jego zapotrzebowania i inicjować wspólne projekty.

Przedsiębiorcy będą mieli realny wpływ na priorytety działań i funkcjonowanie tej instytucji poprzez udział w Radzie, gdzie 1/3 członków to przedstawiciele przemysłu.

Zyskują również sprawniej i elastyczniej działającą administrację miar, wykonującą obowiązkowe i dobrowolne kalibracje przyrządów pomiarowych, ale też skuteczniejszą w nadzorze rynku, którego dobre funkcjonowanie ma kluczowe znaczenie dla uczciwych przedsiębiorców.

Poprzez wprowadzenie opcji legalizacji statystycznej masowych przyrządów pomiarowych, mogą ulec istotnemu ograniczeniu koszty administracyjne związane z ich legalizacją dla przedsiębiorstw zajmujących się przesyłem mediów (gaz, woda, energia).

Powyższe korzyści mają znaczenie przede wszystkim dla przedsiębiorstw przemysłowych – produkcyjnych lub inwestujących w nowe technologie, czyli tych, którzy mają kluczowe znaczenie dla innowacji i reindustrializacji gospodarki.